

เอกสารประกอบการพิจารณา
รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙

จัดทำโดย กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน
สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา “รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙”
กรณีผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดทำรายงานเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา ๔๓
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๗
มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสรุปสาระสำคัญของรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙
แบ่งออกเป็น ๗ ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนที่ ๒ ผลการพิจารณา
สอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน พร้อมข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะที่เสนอต่อหน่วยงาน
ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนที่ ๓ ผลการปฏิบัติของ
หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ที่ได้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตามข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ส่วนที่ ๔ ความร่วมมือของหน่วยงานในการชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน
ส่วนที่ ๕ ผลการดำเนินงานด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ส่วนที่ ๖ ผลการดำเนินงานด้านการติดตาม
ประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
และส่วนที่ ๗ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ และแนวทางการ
พัฒนาการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมทั้งได้จัดทำบทวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ กลุ่มติดตามผลการดำเนินงาน สำนักกำกับ
และตรวจสอบ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้น
สารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เมษายน ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สรุปสาระสำคัญของรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙	๑
ส่วนที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน	๑
ส่วนที่ ๒ ผลการพิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน พร้อม ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะที่เสนอต่อหน่วยงานราชการ หน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น	๒
ส่วนที่ ๓ ผลการปฏิบัติของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการหรือ ไม่ดำเนินการตามข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน	๑๑
ส่วนที่ ๔ ความร่วมมือของหน่วยงานในการชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหา เรื่องร้องเรียน	๑๓
ส่วนที่ ๕ ผลการดำเนินงานด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙	๑๔
ส่วนที่ ๖ ผลการดำเนินงานด้านการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐	๑๖
ส่วนที่ ๗ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ และ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน	๑๘
บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙	๒๐
- บทวิเคราะห์ผลการปฏิบัติดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙	๒๐

สรุปสาระสำคัญของรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙

เอกสารประกอบการพิจารณารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙
สรุปสาระสำคัญของรายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙ ประกอบด้วยสาระสำคัญทั้งหมด
๗ ส่วน รวมถึงบทวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙ ซึ่งมีรายละเอียด
โดยสรุปดังนี้

ส่วนที่ ๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติ
มาตรา ๒๔๒ - ๒๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีเจตนารมณ์
สานต่อจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทั้งนี้ หลังการเปลี่ยนแปลง
ทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่
๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยกำหนด
ให้องค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไป และได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม
๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป จึงเป็นผลให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ยังคงปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไป ตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่
ดังนี้

๑.๑ พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน กรณีข้าราชการ พนักงาน
หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ปฏิบัติ
ตามกฎหมาย ปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม หรือตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่
หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการ
ยุติธรรม

๑.๒ ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑.๓ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณี que เห็นว่าจำเป็น

๑.๔ รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาทุกปี โดยให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

ทั้งนี้ การใช้อำนาจตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถพิจารณา และสอบสวนหาข้อเท็จจริงโดยไม่มี การร้องเรียนได้ หากเห็นว่า การกระทำดังกล่าว มีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวม หรือเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

อนึ่ง นอกจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินยังอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองพิจารณาเพื่อวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลการพิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน พร้อมข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ ที่เสนอต่อหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ผลการดำเนินงานด้านการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน

ปัจจุบันเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา มีจำนวนทั้งสิ้น ๖,๒๑๗ เรื่อง แบ่งเป็นเรื่องร้องเรียนที่รับไว้พิจารณาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๓,๖๑๖ เรื่อง เรื่องร้องเรียนที่อยู่ระหว่างการพิจารณายกมาจากปีงบประมาณก่อนจำนวน ๒,๖๐๑ เรื่อง โดยเรื่องร้องเรียนที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีจำนวน ๓,๔๑๗ เรื่อง แบ่งเป็นเรื่อง que ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนจำนวน ๓,๒๘๐ เรื่อง และเรื่อง que ไม่เข้าข่ายว่า เป็นคำร้องเรียนและเรื่อง que ผู้ร้องเรียนถอนคำร้องเรียนจำนวน ๑๓๗ เรื่อง โดยสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ดังนี้

ตาราง ๑ แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน
ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเภท	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘*	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙	หมายเหตุ
	จำนวน (เรื่อง)	จำนวน (เรื่อง)	
เรื่องร้องเรียนที่รับไว้ พิจารณาทั้งสิ้น	๔,๘๐๗	๖,๒๑๗	เพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๔๑๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๓
เรื่องร้องเรียนที่รับไว้ พิจารณาในปีงบประมาณ	๒,๙๐๖	๓,๖๑๖	เพิ่มขึ้นจำนวน ๗๑๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๓
เรื่องร้องเรียนที่อยู่ระหว่าง การพิจารณาซึ่งยกมาจาก ปีงบประมาณก่อนหน้า	๑,๙๐๑	๒,๖๐๑	เพิ่มขึ้นจำนวน ๗๐๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘๒
เรื่องร้องเรียนที่สามารถ ดำเนินการแล้วเสร็จ	๒,๒๐๖	๓,๔๑๗	เพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๒๑๑ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๐
เรื่องร้องเรียนที่ได้รับการ พิจารณาช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อน	๒,๐๗๒	๓,๒๘๐	เพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๒๐๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๐
เรื่องที่ไม่เข้าข่ายว่าเป็น คำร้องเรียนและเรื่อง ผู้ร้องเรียนถอนคำร้องเรียน	๑๓๔	๑๓๗	เพิ่มขึ้นจำนวน ๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๔

เรื่องร้องเรียนที่ได้รับไว้พิจารณาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๓,๖๑๖ เรื่อง
สามารถจำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

๑. จำแนกตามรายเดือน พบว่า เดือนมกราคม ได้รับเรื่องร้องเรียนมากที่สุด
จำนวน ๓๗๖ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๐ รองลงมาคือ เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๓๕๕ เรื่อง คิดเป็น
ร้อยละ ๙.๘๑

๒. จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภาคกลางมีเรื่องร้องเรียนมากที่สุด จำนวน ๑,๘๙๑ เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๓๐ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๗๖๒ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ
๒๑.๐๗

๓. จำแนกตามจังหวัด พบว่า กรุงเทพมหานครมีเรื่องร้องเรียนมากที่สุด จำนวน ๑,๐๓๔ เรื่อง
คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๐ รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒๔๔ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๕

๔. จำแนกตามช่องทางการร้องเรียน พบว่า มีการร้องเรียนทางไปรษณีย์มากที่สุด จำนวน ๒,๑๘๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๗ รองลงมา คือ ยื่นด้วยตนเอง ณ ที่ทำการสำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดิน จำนวน ๗๒๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑๓ และทางเว็บไซต์ www.ombudsman.go.th จำนวน ๖๔๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๒

ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๓,๔๑๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๖ ของเรื่องร้องเรียนที่ต้องดำเนินการทั้งหมด (จำนวน ๖,๒๑๗ เรื่อง) ซึ่งจำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

๑. จำแนกตามหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน พบว่า กระทรวงมหาดไทยถูกร้องเรียน มากที่สุดจำนวน ๖๖๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๕ รองลงมาคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน ๖๖๕ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๖ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๖๑๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๙๔ ของเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินงานแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (จำนวน ๓,๔๑๗ เรื่อง)

๒. จำแนกตามระยะเวลาการดำเนินการ พบว่า เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน สามารถดำเนินการแล้วเสร็จจำนวนมากที่สุดเป็นเรื่องที่ใช้ระยะดำเนินการเกินกว่า ๑ ปี จำนวน ๑,๐๕๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๓ รองลงมาคือเป็นเรื่องที่ใช้ระยะดำเนินการตั้งแต่ ๑๖ วัน – ภายใน ๓ เดือน จำนวน ๑,๐๔๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔๔ และเรื่องใช้ระยะเวลาดำเนินการเกินกว่า ๓ เดือน – ภายใน ๖ เดือน จำนวน ๗๔๒ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๑ และภายใน ๑๕ วัน จำนวน ๑ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓ ของเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินงานแล้วเสร็จใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ (จำนวน ๓,๔๑๗ เรื่อง)

โดยสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ดังนี้

ตาราง ๒ แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพ.ศ. ๒๕๕๙

ผลการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๖	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙	หมายเหตุ
	จำนวน (เรื่อง)	จำนวน (เรื่อง)	
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน สามารถแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อน ความไม่เป็นธรรม หรือดำเนินการ เพื่อให้มีการชดใช้ความเสียหาย แก่ประชาชนอย่างเหมาะสมแล้ว	๕๖๗	๖๓๖	เพิ่มขึ้นจำนวน ๖๙ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๗

^๖ผู้ตรวจการแผ่นดิน, เฟิ่งอ้าง, หน้า ๖๐-๖๑.

ผลการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๒	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙	หมายเหตุ
	จำนวน (เรื่อง)	จำนวน (เรื่อง)	
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะใน การปรับปรุงแนวทางหรือวิธีปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้แก่ ประชาชน	๕๖	๑๗๐	เพิ่มขึ้นจำนวน ๑๑๔ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๐๓.๕๗
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาแล้ว เห็นว่า มีเหตุอันควรสงสัย ว่ามีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ในวงราชการหรือมีมูลความผิดทาง อาญา หรือ มีมูลความผิดทางวินัย จึงแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน และผู้บังคับบัญชาดำเนินการ ตามกฎหมาย และรายงาน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ	๑	๗	เพิ่มขึ้นจำนวน ๖ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๖๐๐
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาแล้ว พบว่า เป็นกรณีการ ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญขององค์กร ในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึง การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล	๗	๑	ลดลงจำนวน ๖ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๑
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาแล้ว พบว่า ไม่มีปัญหา ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงไม่เสนอ เรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ	๑๓	๑๐	ลดลงจำนวน ๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๘
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาแล้ว พบว่า มีปัญหาความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเสนอเรื่องไปยังศาล รัฐธรรมนูญ	-	๑	ไม่ปรากฏข้อมูลเรื่องนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
เรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองที่ผู้ตรวจการ แผ่นดินพิจารณาแล้ว พบว่า ไม่เป็นการ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน ทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม	๗	๙	เพิ่มขึ้นจำนวน ๒ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗

ผลการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๖	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙	หมายเหตุ
	จำนวน (เรื่อง)	จำนวน (เรื่อง)	
เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า ควรไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะ	๑	-	ไม่ปรากฏข้อมูลเรื่องนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
เรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณา ส่งเรื่องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม	๖	๑๕	เพิ่มขึ้นจำนวน ๙ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๕๐
เรื่องที่ถูกกฎหมายบัญญัติมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้ดำเนินการ	๑,๑๒๓	๒,๐๓๑	เพิ่มขึ้นจำนวน ๙๐๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘๕
เรื่องที่ถูกกฎหมายบัญญัติมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้ดำเนินการ และผู้ตรวจการแผ่นดินได้ส่งเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม	๒๗๘	๓๙๙	เพิ่มขึ้นจำนวน ๑๒๑ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๓
เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วพบว่า เป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย จึงยุติการพิจารณา และส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณี	๑๓	-	ไม่ปรากฏข้อมูลเรื่องนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
เรื่องและผู้ร้องเรียนถอนคำร้องเรียน	๑๓๔	๑๒๔	ลดลงจำนวน ๑๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๖
เรื่องที่ไม่เข้าข่ายว่าเป็นคำร้องเรียน	-	๑๔	ไม่ปรากฏข้อมูลเรื่องนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๒ ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนต่อการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนที่มีต่อการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน โดยสำรวจจากผู้ร้องเรียนที่ได้รับการแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๗๓ ฉบับ ซึ่งผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๖๐ ทั้งนี้ สามารถเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนต่อการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ดังนี้

ตาราง ๓ แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนต่อการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเภทความพึงพอใจ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๓		ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙		หมายเหตุ
	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ	
๑. การยื่นและรับเรื่องร้องเรียน	๘๒.๐๐	ค่อนข้างมาก	๘๒.๒๐	ระดับมาก	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๔
๓. การพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน	๗๐.๐๐	ค่อนข้างมาก	๗๖.๘๐	ระดับมาก	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘๐
๒. การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน	๗๔.๐๐	ค่อนข้างมาก	๗๘.๖๐	ระดับมาก	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๐
๔. การดำเนินการภายหลังการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน	๖๖.๐๐	ปานกลาง	๗๒.๐๐	ระดับมาก	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๐
๕. การให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในภาพรวม	๗๒.๐๐	ค่อนข้างมาก	๗๘.๖๐	ระดับมาก	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๐

^๓ผู้ตรวจการแผ่นดิน, เพ็ญอ้าง, หน้า ๑๒๙.

๒.๓ ผลการดำเนินงานด้านการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและประโยชน์สาธารณะ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนและคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหลายกรณี อาทิ

๑) การลักลอบนำขยะพิษและกากอุตสาหกรรมทิ้งในพื้นที่บริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำสาธารณะซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคและกรมชลประทานได้ร่วมกันเฝ้าระวังและตรวจสอบสารเคมีตกค้างหลงเหลืออยู่ในน้ำที่เป็นอันตรายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่ดังกล่าว

๒) การเร่งรัดมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ เนื่องจากเป็นการสร้างความเดือดร้อนและความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนและประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำกับและเร่งรัดให้คณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศให้แล้วเสร็จโดยเร็วและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัด ประสานงานและติดตาม การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของคณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ และเมื่อได้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศแล้วให้จังหวัดนำเรื่องดังกล่าวเสนอ กบร.จังหวัด เพื่อพิจารณาและพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

๓) สำนักที่ดินจังหวัดออกเอกสารสิทธิให้แก่เอกชนทับซ้อนพื้นที่บึงสาธารณประโยชน์ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอแนะให้หน่วยงานผู้ถูกร้องเรียน (สำนักงานที่ดินจังหวัดแห่งหนึ่ง) แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ดำเนินการตรวจสอบให้เป็นที่ยุติว่าบึงสาธารณประโยชน์มีขอบเขตมากน้อยเพียงใด และพื้นที่บริเวณที่มีการออกเอกสารสิทธิในที่ดินดังกล่าวเคยเป็นบึงสาธารณประโยชน์หรือไม่ หากจำเป็นต้องตรวจพิสูจน์ชั้นดินธรรมชาติว่าพื้นที่บริเวณดังกล่าวเคยเป็นบึงสาธารณประโยชน์หรือไม่ และเสนอแนะให้หน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณีเพื่อดำเนินการตรวจพิสูจน์ด้วยผลการตรวจพิสูจน์และสอบสวนของคณะกรรมการเป็นประการใด ขอให้หน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนดำเนินการต่อไป

๔) การแก้ไขปัญหาช้างป่าทำลายพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้านได้รับความเสียหายจากการประสานงานของผู้ตรวจการแผ่นดินและการทำความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นกระทรวงต้นสังกัดได้พิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดจ้างเจ้าหน้าที่ในการออกปฏิบัติการลาดตระเวนเฝ้าระวังช้างป่า จัดสรรงบประมาณปลูกพืชอาหารช้างป่าและสัตว์ป่า จัดทำแหล่งน้ำและโป่งเทียมให้ช้างป่า รวมถึงได้เสนอ “โครงการอาสาสมัครพิทักษ์ช้างป่า” และกิจกรรมปักเสาไฟฟ้าคอนกรีตอัดแรง (เก่า) เป็นเพนียดป้องกันช้างป่าไม่ให้ออกมานอกเขตป่าดังกล่าว ทั้งนี้ ในส่วนกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้น ได้มีการจัดตั้งกองทุน

ช่วยเหลืออาหารข้างป่าแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เพื่อนำเงินบริจาคที่ได้รับมาเป็นกองทุนช่วยเหลือกรณีข้างป่าออกมาทำลายพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้าน

๕) องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกับมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งขุดดินในทางสาธารณะส่งผลกระทบต่อการใช้ทางสาธารณประโยชน์และทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าในคราวประชุมสภาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เสนอพื้นที่ทำการขุดเซยทางสาธารณประโยชน์ไม่น้อยกว่าพื้นที่เดิม ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบโดยมีเงื่อนไขให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบดำเนินการตามระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินโครงการดังกล่าวแจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๕.๑) เนื่องจากสำนักงานที่ดินจังหวัดแจ้งว่า บริษัทเอกชนข้างต้นยังไม่ได้ขอใช้ที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินหรือขอหาประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่อย่างไรก็ดี จึงขอให้จังหวัดกำกับและเร่งรัดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดประสานบริษัท ดังกล่าวให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไป และแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบในโอกาสแรก

๕.๒) ประชาชนในพื้นที่อาจยังไม่ได้รับทราบการดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างชัดเจนทั่วถึง จึงสมควรประชาสัมพันธ์และชี้แจงให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อเท็จจริงโดยละเอียด รวมถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากโครงการดังกล่าว เป็นต้น

๒.๔ ผลการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเชิงระบบ และผลการดำเนินการด้านการพิจารณาข้อกฎหมายที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเชิงระบบจำนวน ๖ เรื่อง ดังนี้

๒.๔.๑ กรณีรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีราคาสูง ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ติดตาม ตรวจสอบและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาต่อไป

๒.๔.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสองและวรรคสี่ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ หรือไม่ ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกินความจำเป็น และกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นของประชาชน จึงมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ จึงขอให้ศาล

รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติในมาตรา ๖๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ซึ่งต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔

๒.๔.๓ พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบสัญญาจะซื้อจะขายและสัญญาซื้อขายห้องชุดตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มีลักษณะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า มาตรา ๖/๒ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ แม้จะมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพอยู่บ้างก็ตาม แต่เป็นกรณีที่มีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้และกระทำไปเท่าที่จำเป็น จึงยังไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และยังไม่มีความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเห็นควรยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๒.๔.๔ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน เรื่อง หลักเกณฑ์ในการให้คำแนะนำการลงทุนและการให้บริการเกี่ยวกับการซื้อขายหน่วยลงทุน (ฉบับประมวล) และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๖/๖ และมาตรา ๑๑๓ มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประกาศฉบับนี้เป็นหลักเกณฑ์ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖/๖ และมาตรา ๑๑๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีจึงยังไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๔.๕ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนเกินสมควร ผู้ตรวจการแผ่นดิน เห็นว่า แม้บทบัญญัติมาตรา ๑๗ (๓) (ค) และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอยู่บ้าง แต่เป็นกรณีที่มีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้และกระทำไปเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่ได้กระทบกระเทือนโดยตรงต่อสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน ตามมาตรา ๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

จึงยังไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๑๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๔.๖ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม (๒) และมาตรา ๖๖ วรรคสอง มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ เนื่องจากจำเลยยังคงสิทธิตามกฎหมายในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองได้ตามกระบวนการดำเนินคดีอาญา และศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และกำหนดโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเห็นว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม (๒) และ มาตรา ๖๖ วรรคสอง ตามคำร้องเรียนนี้ยังไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงไม่เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ ผลการปฏิบัติของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตามข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ในปึงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนจำนวนหลายกรณี อาทิ

๑) พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ และมีผลกระทบกับผู้ประกอบการธุรกิจประกันภัย และพนักงานรักษาความปลอดภัย ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเนื่องจากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีประเด็นที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม หรือความไม่เสมอภาคกันในทางกฎหมาย หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่งรายงานสรุปข้อเท็จจริง พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการ ซึ่งต่อมาราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๗/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธุรกิจรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีข้อเสนอแนะไป

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต่อสัญญาจ้าง และมีคำสั่งยุบเลิกตำแหน่งงานของผู้ร้องเรียนโดยไม่เป็นธรรม โดยจากการตรวจสอบพบว่าตำแหน่งดังกล่าวยังมีความจำเป็น การยุบเลิกตำแหน่งจึงส่งผลกระทบต่อผู้ร้องเรียนและภารกิจขององค์กรและกรณีดังกล่าวไม่ได้เป็นไปตามแผนอัตรากำลัง ๓ ปี (รอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐) ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้จังหวัดดำเนินการกำชับให้อำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรบริหารส่วนตำบลติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลประสานแจ้ง ก.อบต.จังหวัด ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการเยียวยาผู้ร้องเรียนที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากกรณีดังกล่าวตามควรแก่กรณีต่อไป พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในราชการส่วนท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด

๓) โรงเรียนดำเนินการยึดและทำลายโทรศัพท์มือถือของนักเรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เจรจาไกล่เกลี่ยกับผู้บริหารของโรงเรียน โดยในเวลาต่อมา ทางโรงเรียนพิจารณาได้แก้ไขระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการห้ามนักเรียนนำของใช้ที่ไม่จำเป็นมาโรงเรียน จากเดิมกำหนดว่า “...จะถูกยึดสิ่งของและไม่ส่งคืนไม่ว่ากรณีใด ๆ...” แก้ไขเป็น “...โดยจะคืนให้ผู้ปกครองเมื่อสิ้นภาคเรียน...” นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งไปยังต้นสังกัดของโรงเรียนดังกล่าวให้กำชับและแจ้งเวียนแก่สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด ออกระเบียบเพื่อใช้บังคับภายในสถานศึกษาด้วยความระมัดระวังและเป็นไปด้วยความรอบคอบ และไม่ออกระเบียบที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบแก่บุคคลอื่น ในขณะเดียวกัน ได้มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต้นสังกัดหมั่นตรวจสอบกฎหรือระเบียบของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดแต่ละแห่งให้เป็นไปด้วยความชอบด้วยกฎหมายและความชอบธรรมต่อไป

๔) ขอให้หน่วยงานราชการเจรจาประสานงานกับเอกชนที่ดำเนินการก่อสร้างอาคารขวางทางเข้าออกบริเวณหน้าหมู่บ้าน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้พูดคุยเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันกับเจ้าของอาคารถึงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องทำการรื้อถอนอาคารในส่วนที่รูก้ำดังกล่าว และได้เสนอแนะให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้เจรจากับผู้ที่รูก้ำพื้นที่ของทางราชการ ซึ่งผลการเจรจาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เจ้าของอาคารสมัครใจยินยอมที่จะรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ขวางทางเข้าออก ดังนั้น เรื่องร้องเรียนดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่หน่วยงานได้แก้ไขความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนอย่างเหมาะสมแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

๕) ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่ตรวจสอบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยได้ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรการควบคุมป้องกันกลิ่นเหม็นอย่างเคร่งครัด และจัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่หลักเกณฑ์พื้นฐานในการเสริมสร้างสังคม (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และแปรรูปใช้ใหม่) ให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ได้ทำความเข้าใจ รับรู้เข้าถึงข้อมูลและแนวทางในการจัดการกับขยะแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยภายในพื้นที่เป็นไปอย่างมีระบบครบวงจรต่อไป เป็นต้น

อนึ่ง จากกรณีเรื่องร้องเรียนตามส่วนที่ ๓ ดังกล่าวไม่ปรากฏกรณีที่หน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือจนถึงขนาดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องรายงานไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลในระดับที่สูงขึ้นไป และรายงานต่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตามลำดับขั้นแต่อย่างใด

ส่วนที่ ๔ ความร่วมมือของหน่วยงานในการชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน

จากการดำเนินงานด้านการสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่า หน่วยงานทั้งหลายที่ถูกร้องเรียนต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และชี้แจงข้อเท็จจริง รวมถึงเข้าร่วมประชุมหารือเพื่อหาข้อยุติในกรณีปัญหาที่ต้องพิจารณาร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนร่วมกัน และหน่วยงานต่างตระหนักในความสำคัญของกระบวนการแก้ไขปัญหาตามคำร้องเรียนที่มีต่อหน่วยงานของตนด้วย เพราะเห็นว่า คำร้องเรียนที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเสียงสะท้อนจากประชาชนผู้รับบริการหน่วยงานจึงควรรับฟังคำร้องเรียนเหล่านั้น และนำไปพิจารณาทบทวนเพื่อแก้ไขปรับปรุงระบบการปฏิบัติงาน และวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ ที่ผ่านมายังไม่ปรากฏเรื่องที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานถึงขนาดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องดำเนินมาตรการบังคับทางกฎหมายเพื่อเร่งรัดให้หน่วยงานชี้แจงข้อเท็จจริงแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีเรื่องร้องเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่อาจพิจารณาวินิจฉัยให้เป็นที่สิ้นสุดได้โดยเวลาอันรวดเร็ว ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่หน่วยงานเพิกเฉยต่อการชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะแก้ไขปัญหาด้วยการปรับใช้มาตรการอื่น ๆ เข้ามาช่วยเสริมประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริงควบคู่กับการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางที่เป็นทางการไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นการประสานอย่างไม่เป็นทางการไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องผ่านทางโทรศัพท์ หรือระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อเท็จจริงในพื้นที่พิพาท การรับฟังถ้อยคำ ของประชาชนผู้เดือดร้อน การจัดประชุมร่วมเพื่อระดมความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดให้มีเวทีเพื่อการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ในกรณีที่หน่วยงานยังคงเพิกเฉยไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจการแผ่นดินในการชี้แจงข้อเท็จจริงหรือการส่งเอกสารหลักฐานที่จำเป็นต่อการพิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางกฎหมาย ตามที่บทบัญญัติมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดบทลงโทษไว้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ส่วนที่ ๕ ผลการดำเนินงานด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕.๑ การปฏิบัติงานการสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนที่ปรากฏลักษณะการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนที่มีประเด็นเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้พิจารณาและได้มีคำวินิจฉัยเรียบร้อยแล้ว โดยมีกรณีตัวอย่างจำนวน ๒ เรื่อง สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ กรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ของนายกเทศมนตรีแห่งหนึ่งซึ่งถูกร้องเรียนว่าขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี เนื่องจากผู้ถูกร้องเรียนถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชี้มูลว่ากระทำความผิดอาญาฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี รวมถึงมีพฤติกรรมกระทำความผิดอาญาฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการตรวจสอบและต่อมาได้มีคำวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องเรียนพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบตามนัยมาตรา ๔๘ เบญจ (๔) อันเป็นลักษณะต้องห้ามการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี แต่ผู้ถูกร้องเรียนได้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุครบวาระ กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติชี้มูลความผิดก็เป็นการมีมติหลังจากที่ผู้ถูกร้องเรียนได้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุครบวาระแล้ว จึงไม่เข้าลักษณะต้องห้ามลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ส่วนกรณีขอให้ตรวจสอบจริยธรรมของผู้ถูกร้องเรียน เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเรียนเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงของข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง ท้องถิ่นฝ่ายบริหาร และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการต่อไป

๕.๑.๒ กรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบพบว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับชู้สาวซึ่งต้องมีพยานหลักฐานอย่างชัดเจนในการกล่าวอ้าง ต้องระบุเหตุที่ทำให้ร้องเรียนพร้อมด้วยข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนตามสมควร ซึ่งผู้ร้องเรียนมิได้ส่งเอกสารหลักฐานมาให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนแต่อย่างใด กรณีดังกล่าวจึงยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่บ่งชี้ได้ว่าผู้ถูกร้องเรียนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมแต่อย่างใด

**๕.๒ การปฏิบัติงานการเสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวล
จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท**

๕.๒.๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการเสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ดังนี้

ตาราง ๔ แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำ หรือปรับปรุงประมวล
จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพ.ศ. ๒๕๕๙

ประเภท	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๔	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		
จำนวนหน่วยงานทั้งหมด	๑๕,๗๐๙	๑๕,๗๐๙
ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมจนแล้วเสร็จ	๑๔,๖๐๖	๑๔,๖๐๖
อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑,๑๐๓	๑,๑๐๓
เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
จำนวนหน่วยงานทั้งหมด	๘,๐๒๒	๘,๐๒๒
ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมจนแล้วเสร็จ	๗,๖๒๖	๗,๖๒๖
อยู่ระหว่างดำเนินการ	๓๙๖	๓๙๖

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหน่วยงานของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมแล้วเสร็จ จำนวน ๑๔,๖๐๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๗ ของหน่วยงานที่ต้องดำเนินการทั้งหมด และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีหน่วยงานของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมแล้วเสร็จ จำนวน ๑๔,๖๐๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๗ ของหน่วยงานที่ต้องดำเนินการทั้งหมด ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามการดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้เท่ากับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

^๔ผู้ตรวจการแผ่นดิน, *เชิงอรรถ*, หน้า ๑๙๐ - ๑๙๑.

สำหรับการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐนั้น จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหน่วยงานดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมแล้วเสร็จ จำนวน ๗,๖๒๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๖ ของหน่วยงานทั้งหมดที่ต้องดำเนินการ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีหน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมแล้วเสร็จ จำนวน ๗,๖๒๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๖ ของหน่วยงานทั้งหมดที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามการดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ได้เท่ากับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

อนึ่ง ในส่วนของพนักงานรัฐวิสาหกิจนั้น ปัจจุบันหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมี ๕๗ หน่วยงาน มีประมวลจริยธรรมขององค์กรทั้งสิ้น ๕๖ แห่ง เนื่องจากมีการควบรวมหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ๒ แห่งเข้าด้วยกัน คือสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) และองค์การสวนยาง (อ.ส.ย.) รวมทั้งสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (หน่วยงานราชการ) มีผลให้เกิดรัฐวิสาหกิจใหม่ภายใต้ “พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘” มีผลเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ทำให้ประมวลจริยธรรมทั้ง ๒ หน่วยงาน ถูกยกเลิกไปตามภารกิจ และหน่วยงาน การยางแห่งประเทศไทย ได้ประสานงานมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอคำแนะนำ และแจ้งว่ากำลังมีการพิจารณาจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานขึ้นมาใหม่

๕.๓ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผ่านทางช่องทางที่หลากหลาย ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทางจริยธรรม การทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการพระราชทานความช่วยเหลือ โครงการรณรงค์ปลูกและปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมแก่ทุกภาคส่วน โครงการการรื้อฟื้นกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ และโครงการเพิ่มเครือข่ายในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างยั่งยืน เป็นต้น

ส่วนที่ ๖ ผลการดำเนินงานด้านการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๑ งานด้านการติดตามการตรากฎหมายและการดำเนินการมาตรการต่าง ๆ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการติดตามผลการตรากฎหมาย และการดำเนินการตามมาตรการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ดังนี้

ตาราง ๕ แสดงการเปรียบเทียบผลการติดตามการตรากฎหมาย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพ.ศ. ๒๕๕๙

การติดตามการตรากฎหมาย	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๔	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
	จำนวน (ฉบับ)	จำนวน (ฉบับ)
กฎหมายที่ดำเนินการทั้งหมด	๑๗๕	๒๕๓
กฎหมายที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว)	๓๖	๑๙๒
อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑๓๙	๖๑

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามการตรากฎหมายของหน่วยงานจนแล้วเสร็จ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว) จำนวน ๓๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕๗ ของกฎหมายที่จะต้องดำเนินการทั้งหมด และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สามารถติดตามการตรากฎหมายของหน่วยงานจนแล้วเสร็จ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว) จำนวน ๑๙๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๙ ของกฎหมายที่จะต้องดำเนินการทั้งหมด ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามการตรากฎหมายของหน่วยงานจนแล้วเสร็จ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ร้อยละ ๔๓๓.๓๓ (๔.๓๓ เท่าของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘)

ตาราง ๖ แสดงการเปรียบเทียบผลการติดตามการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙

การติดตามการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ^๖	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
	จำนวน (งาน/โครงการ)	จำนวน (งาน/โครงการ)
มาตรการที่ดำเนินการทั้งหมด	๑,๙๐๔	๒,๑๘๐
มาตรการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ	๑,๒๓๖	๑,๖๘๗
มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	๖๖๘	๔๙๓

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามการดำเนินการออกมาตรการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๒๓๖ งาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๙๒ ของมาตรการที่ต้องดำเนินการทั้งหมด และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการออกมาตรการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๖๘๗ งาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๓๙ ของมาตรการที่ต้องดำเนินการทั้งหมด ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผล

^๔ผู้ตรวจการแผ่นดิน, เพิ่งอ้าง, หน้า ๒๑๘.

^๖ผู้ตรวจการแผ่นดิน, เพิ่งอ้าง, หน้า ๒๑๗.

การดำเนินการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามการดำเนินการออกมาตรการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๖.๒ งานด้านการประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและการจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

การประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ เป็นการประเมินผลเพื่อวัดผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญของหน่วยงานว่าได้จัดทำกฎหมายและมาตรการหรือโครงการครบถ้วน และเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนดหรือไม่ และเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วหากมีปัญหาในทางปฏิบัติ หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม หรือมีความไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินก็จะประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องที่เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ในหลายเรื่องไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปการศึกษาชาติทั้งระบบ การศึกษาและจัดทำนโยบายการผังเมือง และการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศ การศึกษาเรื่องการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สาธารณะแก่รัฐ

ส่วนที่ ๗ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๗.๑ แนวทางการพัฒนางานของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๗.๑.๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุกโดยปรับรูปแบบการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับทราบผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการพัฒนาสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านการสร้างเป็นภาพยนตร์โฆษณาประชาสัมพันธ์ และภาพยนตร์ขนาดสั้น ที่สร้างจากเค้าโครงจากเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยและให้ความช่วยเหลือความทุกข์ร้อนของประชาชน และนำลงเผยแพร่ทางช่องทางสังคมออนไลน์ (Social Media) นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เพิ่มช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนโดยผ่านการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อให้บริการรับเรื่องร้องเรียนปัจจุบันได้เปิดให้บริการแก่ประชาชนแล้ว โดยสามารถดาวน์โหลดโมบายแอปพลิเคชัน “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ได้จากกูเกิลเพลย์สโตร์และแอปสโตร์

๗.๑.๒ งานด้านการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การพัฒนาเครือข่ายผู้ตรวจการแผ่นดินในประเทศ โดยมุ่งเน้นให้การดำเนินกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนโดยเริ่มดำเนินการในกลุ่มผู้นำภาคประชาชน ผู้นำภาคประชาสังคม ผู้นำท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงผู้ตรวจการแผ่นดินกับประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ความไว้วางใจยิ่งขึ้น

(๒) เครือข่ายผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีโอกาสร่วมเพื่อขยายเครือข่ายความร่วมมือในระดับทวิภาคีกับผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งสาธารณรัฐอุซเบกิสถานเพื่อนำไปสู่กรอบแนวทางการลงนามในบันทึกข้อตกลงที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต รวมทั้งพัฒนาระบบการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งในอนาคตผู้ตรวจการแผ่นดินของไทยจะได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งราชอาณาจักรไทย และหน่วยงานต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การจัดทำบันทึกความเข้าใจถือเป็นก้าวแรกของการพัฒนาความร่วมมือ จึงเห็นควรให้ความสำคัญในประเด็นความร่วมมือทางวิชาการ การพัฒนาช่องทางการยื่นเรื่องร้องเรียนและความสะดวกในการเข้าถึงบริการของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งหากความร่วมมือมีความก้าวหน้าและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อาจพิจารณาความเป็นไปได้ในการขยายกรอบความร่วมมือให้ครอบคลุมการจัดการเรื่องร้องเรียนในระยะต่อไป

๗.๑.๓ แนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินต่างประเทศเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนไทยในต่างแดน ผู้ตรวจการแผ่นดินได้วางแผนการดำเนินงานเพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาดังกล่าวโดยเตรียมแสวงหาและพัฒนาความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ โดยการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งประเทศไทยและองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินต่างประเทศ โดยในระยะแรกจะเริ่มต้นในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน และกลุ่มประเทศภาคีสมาชิกของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ (International Ombudsman Institute: IOI) และประเทศภาคีสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งเอเชีย (Asian Ombudsman Association: AOA)

๗.๒ การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับโลกของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๑๑ (11th IOI World Conference 2016)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับโลก ครั้งที่ ๑๑ ของสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ ในระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยวัตถุประสงค์ของการประชุมดังกล่าวคือ เพื่อเป็นเวทีสาธารณะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินงานทางด้านการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างความร่วมมือทางวิชาการ และความเป็นวิชาชีพพร้อมกันภายใต้แนวคิด “วิวัฒนาการของความเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน”

๗.๓ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ จำนวนหลายโครงการและหลายกิจกรรม อาทิ โครงการส่งเสริมสิทธิการร้องเรียนตามกฎหมายแก่ประชาชนและการให้บริการรับเรื่องร้องเรียนเคลื่อนที่ (Intake Clinic) โครงการ “เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในเรือนจำและผู้ต้องขังเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน” กิจกรรมการหารือข้อราชการกับหน่วยงานต่างประเทศ เป็นต้น

บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙

เมื่อพิจารณาจากการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในประเด็นที่สำคัญๆ ของผู้ตรวจการแผ่นดินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีเรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินรับไว้พิจารณา จำนวน ๓,๖๑๖ เรื่อง เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๗๑๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๓ และได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้วเสร็จจำนวน ๓,๔๑๗ เรื่อง ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๒๑๑ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๐ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาจำนวนเพิ่มขึ้น แต่หากพิจารณาเฉพาะในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้วเสร็จ ร้อยละ ๕๔.๙๖ ของเรื่องร้องเรียนที่ต้องดำเนินการทั้งหมด (จำนวน ๖,๒๑๖ เรื่อง) และสามารถพิจารณาแล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน ร้อยละ ๕๒.๑๘ รวมทั้งมีผลสำรวจความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนต่อการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ ๗๘.๖๐) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ร้อยละ ๙.๑๗ ตลอดจนได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนในการปฏิบัติตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยไม่ปรากฏกรณีที่หน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือจนถึงขนาดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องรายงานไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลในระดับที่สูงขึ้นไปและรายงานต่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตามลำดับขั้นแต่อย่างใด

ในส่วนของการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐนั้น ได้มีหน่วยงานทั้งหมดจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมจนแล้วเสร็จตามข้อเสนอแนะหรือให้คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมถึงหน่วยงานที่อยู่ระหว่างจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม มีจำนวนเท่ากับข้อมูลที่ปรากฏในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำหรับการติดตามผลการตรากฎหมายและการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานรัฐดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนให้เป็นรูปธรรมนั้น มีสัดส่วนของกฎหมายที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ร้อยละ ๔๓๓.๓๓ (๔.๓๓ เท่าของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘) ในส่วนของการออกมาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการออกมาตรการและสามารถดำเนินการแล้วเสร็จ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ร้อยละ ๓๖.๔๙

นอกจากนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี รวมทั้งจากการพิจารณารายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบด้วยกับรายงานฉบับดังกล่าว โดยไม่ปรากฏข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อรายงานฉบับที่ผ่านมาดังกล่าวแต่อย่างใด

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องกับภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจัดตั้งหน่วยงาน แต่อย่างไรก็ตาม ในรายงานประจำปี ๒๕๕๙ ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการจัดสรรและรายการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในขณะที่รายงานประจำปีขององค์กรอิสระอื่นปรากฏรายละเอียดในส่วนนี้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเรื่องดังกล่าวมิได้ถูกกำหนดไว้ในรายการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องนำเสนอไว้ในรายงานประจำปีตามบทบัญญัติมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒
